№ 327
D. 5. Grudnia.
ŚRODA.
ROK 1827.

KURJER Warszawski

WSPOMNIENIA.
Akt Kommissji Kurlandzkiej 1727.

NOWOŚCI WARSZAWSKIE.

W Dzienniku Praw umieszczono postanowienie N. PANA wydane dnia 14 z. m. na mocy którego *Rada Administracyjna* zwoła niezwłocznie *Sejmiki* i *Zgromadzenia Gminne* w *Królestwie Polskiem.*

Z zagaienia wczorajszego publicz: posiedzenia *Towarzystwa Królew: Przyiacioł nauk* przez Prezesa, *J. U. Niemcewicza* umieszczamy następuiące wyiątki. Po wymienieniu rozmaitych użytecznych wynalazków w Europie, tak Prezes kończył. «Jeżeli położenie nasze, niezamożność w sposobach, niedozwalaią nam w tym wielkim zawodzie, iść w równi z drugiemi, dzięki atoli obywatelskiej gorliwości Rządu, wszędy widziemy usiłowania, by to, co iest u drugich zbawiennem i pożytecznem, i u nas zaprowadzonem było. Nigdy w zeszłych czasach całości naszej, przemysł tak wielkich nieuczynił postępów! dziś i u nas Machiny wyręczaią iuż pracę człowieka, i u nas sypane gościńce, wydrążane kanały, ułatwiaią kommunikacje, podnoszą się dawne grody i ozdabiaią, tworzą, zaludniaią nowe, użytecznemi z stron obcych przybylcami, wydobywaią się, topią pożyteczne kruszce, to co mieszkańca odziewa, to co do wygód iego, a często i zbytku potrzebne, iuż się u nas sporządza, pod tarczą i opieką najpotężniejszego z Władców, czegoż się spodziewać nie możem. Co do Literatury, ta nie tak szybkim postępuie krokiem, zastanowić się musiała praca kollegów w kontynuacji Dzieiów Narodowych, i w Dramatycznej sztuce, dzieie ojczyste za treść biorącej; w Poezji młodzież nasza, niemogąca wyższym podawać się natchnieniom, w ulotnych rymach niepospolitą okazuie zdatność. Zpóźnioną porą roku, zatrzymany na morzu model posągu *Kopernika*, z pierwszą spodziewany wiosną, tymczasem Towarzystwo zajmuie się przygotowaniami do ulania onego. Nim późna potomność wzniesie pamiątkę godną czynów i zasług ś. p. ostatniego Prezesa naszego, położony na zwłokach Jego kamień, chronić będzie popioły iego od niepamięci i zatracenia. Troskliwe Towarzystwo by zwłoki iednego z pierwszych Poetów naszych Ignacego *Krasickiego* Arcy-Biskupa Gnieźnieńskiego, w obcej niezaginęły ziemi, rozpoczęło korrespondencją z Kapitułą Gnieźnieńską, by za iej staraniem do Gniezna sprowadzonemi były. Ze wszystkich stron gorliwość Obywatelska stara się powiększać iużto zbiory naukowe, iuż ojczyste ziemi naszej starożytności».—(Tu wymienił o darach ofiarowanych Towarzystwu, i o dziełach znakomitszych) Mówiąc o zabranych przez śmierć, Towarzystwa Królewskiego Członkach, «Mogęż zapomnieć tego sędziwego Monarchów-Nestora, wnuka i prawnuka Królów naszych, któremu Towarzystwo winno ustalenie swoie. Kraj nasz wśród ciężkich kolei, pociechę w klęskach, ulgę w tych krwawych wojnach, w których iak mówi Pismo S. »*padły trupy, iak snopy, za snopami, a niebyło ktoby ie pochował*» pod

którym w krótkich chwilach pokoiu doznawaliśmy zawsze Ojcowskiej opieki. Niemasz w dzieiach Towarzystw Ludzkich, wspanialszego, rzewniej przejmuiącego serca nasze widoku, iak cnota na Tronie. Jeżeli bowiem Kraj iest spokojnym i kwitnącym, szanowane prawa, rola dobrze uprawna, ieżeli we czci nauki, kwitnie przemysł i handel, ieżeli każdy bezpiecznie w schronieniu swem żyie, wszystko to iest skutkiem starań i czynności pieczołowitego MONARCHY. Przez taką tylko dobroć i cnoty, uważać możemy w Królach żywy Najwyższego Obraz, tego BOGA, który opiekę swoią na wszystkie zarówno rozciąga Stworzenia. Kto widział Saxonję, uzna iż takim był *Frederyk August.*— Niechcę odnawiać niezagoionej ieszcze rany waszej przypomnieniem rocznicy, ciężkiej straty MONARCHY, który długo zaburzonemu światu, nadał pokój, który wolał wrócić do życia nieszczęsny naród nasz, niż mu zgon powtórny zadawać, któremu winni Polacy swą istność, Jmie ustawy, Towarzystwo swoie swobody; wymówniejsze usta oddadzą mu hołd powinny, a wdzięczność całego narodu wzniesię wkrótce niepożytą wiekami pamiątkę.» Nakoniec Prezes oddał hołd winny zasługom Członków Towarz: zmarłych w tych czasach, iako to: *Czekierskiego*, *Surowieckiego*, *Urmowskiego* i *Arnolda*.

Jeden z tutejszych obywateli pragnąc zostawić dla *sceny narodowej* pamiątkę, ofiarował 1000 złotych nagrody bąć w gotowiźnie bąć w medalu, Autorowi Komedji oryginalnie w polskim ięzyku napisanej i wniósł do Towarzystwa Król: Przyiaciół Nauk prośbę o ogłoszenie konkursu w tym przedmiocie. Czyniąc zadosyć temu życzeniu, stosuiąc się do woli dar czyniącego, ogłosiło Towarzystwo konkurs następuiący: Autorowi najlepszej oryginalnie w polskim ięzyku napisanej Charakterystycznej lub Jntrygowej Komedji, przyznana będzie nagroda 1000 złotych w gotowiźnie lub w medalu do wyboru Autora. Komedja konkursowa składać się ma najmniej ze 3ch aktów. Może być wierszem lub prozą napisana. Przy równych zaletach otrzyma pierwszeństwo Komedja Charakterystyczna przed Jntrygową, wierszem napisana przed Komedją prozą, 5ciu aktowa przed 3 aktową. Konkuruiące dzieła nadsyłać należy *franko* na ręce Sekretarza Towarzystwa, dołączaiąc opieczątowaną kopertę z godłem lub tytułem sztuki, w której to kopercie ma się znajdować nazwisko Autora. Komedje z podpisem Autora nie będą uważane za konkuruiące. Termin ostateczny do złożenia dzieł konkuruiących iest dzień 1szy Października 1829.

Listy Kupieckie zapewniaią że na następnem posiedzeniu *Parlamentu Angielskiego*, znowu podany będzie proiekt zmiany *prawa zbożowego*, któremu iuż Xże *Welington* niema się sprzeciwiać.

Dziś odwilż. Słota.

ROZMAITOSCI.

Bonifacy *Tanozzi* Sekretarz Kardynała *Kaetani* legata Papiezkiego w Polsce, w zdaniu sprawy z negocjacji iaką miał z Janem *Zamojskim* Kanclerzem i Hetmanem Wielkim Koronnym r. 1596, tak maluie tego sławnego Polaka. »P. Kanclerz iest mąż roztropny, rozważny i bardzo biegły w interessach, z wielką mówi uwagą i znać że się zastanawia nad tem co mówi, a przeto zwolna odpowiada; lecz można na nim widzieć pomieszanie, gdy wpadnie na materją mniej dla siebie przyiemną. Zwykle z cudzoziemcami rozmawia po łacinie lubo z łatwością tłumaczy się w 5ciu lub 6ciu ięzykach. Bardzo lubi narod Włoski, i zwykł mawiać *Pativium virum me fecit* (Padwa człowiekiem mnie zrobiła) dla tego że się uczył

w Padwie i tam był Rektorem. Dość chętnie słyszy swe pochwały; lecz wszystko przyjmuie z skromnością: słowem, zawsze sobie postępuie z powagą prawdziwie Senatorską. Wzrost iego iest wyższy nad mierny, postać piękna i rzeska, twarz okrągła, rumiana, wesoła, przytem bardzo poważna. I lubo powiada że niema więcej nad lat 55, iednakowoż włosy i broda, którą goli, zupełnie są siwe. Ubiera się z ruska, płaszcz czyli ferezja z szkarłatu długa po kostki; żupan miał z adamaszku. Ten ubiór odmienia co do materji podług pory roku, krój zawsze ieden zachowuiąc. Bóty nosi podkute po polsku, zawsze szabla przy boku, a kandziar (nóż turecki) za pasem. Mówiąc miał zawsze prawie głowę odkrytą i nie często patrzy w oczy temu z kim mówi. Dał mi czas przełożyć sobie całe poselstwo i słuchał z największą cierpliwością do końca i bez najmniejszego przerwania, a ile razy było wspomnienie Papieża lub Króla Polskiego, tyle razy zdejmował czapkę; a ieżeli miał głowę odkrytą, podnosił się nieco z krzesła schylaiąc głowę. Panowie Polscy, ile razy wymówić im przyjdzie słowo Najiaśniejszy Król, dodaią, *Dominus meus clementissimus* (Pan mój najłaskawszy). W pokoiach przez które wchodziłem i wychodziłem, stała zwyczajna straż Pana Kanclerza i znaczna liczba dworzan po obudwóch stronach, wszyscy się kłaniali od gęby, całuiąc się w rękę, iatež wzaiemnie na iedną stronę uchylałem głowy i podobnież kłaniałem się od gęby całuiąc się w rękę.

Myśli i Zdania. Człowiek i Filozof są 2 różne od siebie rzeczy. — Próżniactwo iest prawdziwy złodziej domowy; u próżniaka dzień roboty iest iutro, a dzień spoczynku dzisiaj.— Los zalotnic iest zawsze iednakowy, w tedy udaią się do anioła, kiedy ie zły duch opuszcza. —W pokoiu synowie ojców, a na wojnie ojcowie synów grzebią. — W Przybytku gustu wszystko iest wielkiem, wyiąwszy bramy, która tak iest wązką, iż ledwo przecisnąć się nią można. —Francuz ieden, nazwał stare kobiety, chcące zamłode uchodzić, nowemi starożytnościami (antiquites modernes). — Smierć iest ostatniem i najsłodszem uczuciem życia.

Szarada.

1*wsze* z 3*ciem* są straszne, straszą z 2*giem* 3*cie.*
Wszystko na Turkach ujrzeć możecie.
(Zeszła Szarada *Ambasador.*)

Wczoraj przy rozpoczęciu ciągnienia 5tej Klassy, 32giej Loterji Klassy: znaczniejsze wygrane były następuiące: Nr 18,015 wygrał złotych 15,000, Los wzięty w Kantorze Lejchtera w Warcie, Nr 24,668 złł: tyleż u Werthejma. — Nr 9510 złł: 10,000 u Wiemana — po zło: 5000: Nr 4526 u Dawidsona, Nr 12,634 u J. Maiewskiego. — Po zło: 2500: Nr 1429 u D. Simona, Nr 17,200 u Werthejma, Nr 17214 u Petyskusa, Nr 29,610 u Werthejma. — Po zło: 2000: Nr 4334 u Bartela, Nr 5093 u Neumarka w Łomży, Nr 5887 u Wiemana, Nr 13,032 u Werthejma, Nr 13,210 u tegoż, Nr 14,995 u E. Deplera, Nr 20,248 u B. J. Simona. — Po zło: 1000: Nr 722 u Mauryca i Jakubowskiego, Nr 815 u Rosenbauma w Tykocinie, Nr 1438 u D. Simona, Nr 1820 u Petyskusa, Nr 2056 u Kempińskiego w Sieradzu, Nr 2429 u Petyskusa, Nr 3303 u Korolego w Radomsku, Nr 3428 w Kantorze Głów:, Nr 4203 u Gibasiewicza, Nr 5133 u Grynhausa w Żelichowie, Nr 7015 u Kowalskiego w Lubrańcu, Nr 8839 u E. Deplera, Nr 9026 u Horowicza w Lublinie, Nr 9981 u Werthejma, Nr 12,072 u Bersona, Nr 12,760 u Apte, Nr 13,137 u E. Deplera, Nr 18,009 u Lejchtera w Warcie, Nr 18,146 u Kowalskiego w Lubrańcu, Nr 18,892 u Mauryca i Jakubowskiego, N 19,045 u Szmuda w Szczuczynie, Nr 20,096 u u Szterna w Płońsku, Nr 20,244 u B. J. Simona, Nr 21,056 u Rozena w Międzyrzycu, Nr 21,705 u E. Deplera, Nr 22,977 u tegoż, Nr 24,016 u Mincla w Lublinie, Nr 24,816 u Kliksberga w Białej, Nr 25,452 u Wejnreba w Łukowie. Nr 25,620 u Rosenbauma w Tykocinie, Nr 26,370 u E. Deplera, Nr 27,446 u Kligberga w Białej, Nr 27,482 u tegoż, Nr 28,416 u Bartla, Nr 29,029 u Rejchsztejna w Augustowie.

DONIESIENIA.

Dyrekcja Jeneralna Poczt Król: Polskiego. Uwiadamia Publiczność, iż w Biórze Dyrekcji Jlnej Poczt odbędzie się Licytacja głośna in minus na dostawę Materjałów Pismiennych i innych potrzeb Biórowych, na dniu 13 Grudnia r. b. o godzinie 11tej przedpołudniem. Warunki Licytacji i dostawy, każdego dnia wyiąwszy Święta od godziny 9tej zrana do 3ciej po południu w Kassie Jeneralnej Pocztowej przejrzane być mogą. — Warszawa dnia 24 Listopada 1827 r. — W niebytności Radcy Stanu Dyrektora Jeneralnego Policji i Poczt, I. Kom: Prezyduiący J. *Szymański.*—Sekre: Jlny *Widuliński.*

Kommisarz Fabryk przy Kommissji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Policji. Na mocy upoważnienia Kommissji Rządowej S. W. i P. d. 6 Listopada r. b. uwiadomia, że machiny narzędzia i aparaty do fabryki papieru służące, a po papierni rządowej Marymonckiej pozostałe sprzedane zostaną przez publiczną licytacją więcej daiącemu za gotowe pieniądze. Ruchomości te, ich szacunek obięty spisanym urzędownie Inwentarzem, i warunki sprzedaży widzieć można każdego dnia w gmachu Rządowym na Szulcu, przy ulicy Czerniakowskiej, pod Nr 3041, gdzie do Murgrabiego Stypułkowskiego o to zgłosić się należy. Licytacja odbywać się będzie w gmachu wyżej wspomnionym dnia 13 Grudnia r. b. po południu o godzinie trzeciej.—*Lelowski.*

Sekwestrator Obwodu Warszawskiego. Podaie do publicznej wiadomości, iż część Jana Galińskiego we Wsi Galinach, Powiecie Czerskim, Obwodzie Warszawskim położona, będzie przez publiczną Licytacją wydzierżawiona w trzechletnią dzierżawę. Licytacja w dniu 20 Grudnia r. b. w Urzędzie Wójta Gminy Galin odbędzie się. — *Łuszczewski Sekw: O. W.*

Okazja do Wilna wygodnym powozem z Końmi czterema odchodzi dnia 9tego t. m.; życzący sobie iechać w to miejsce, zgłosi się do Hotelu Polskiego u Szwajcara po informacją.

Cwiartka Losu pod Nr 15,943 mylnie wydaną została, wygrana zatem na takową paść mogąca tylko prawemu właścicielowi w moiej Kontrolli zapisanemu wypłaconą będzie. — *A. Werthejm.*

Wezwanie. Posiadam list zastawny Królestwa Polskiego na summę złotych polskich 5000 Lit: B. Nr 954, do którego listu zastawnego w miejsce właściwego kuponu znajduie się kupon od listu zastawnego Lit: B. Nr 957. Upraszam zatem posiedziciela listu zastawnego Nr 957, aby kupon w iego rękach będący a do listu Nr 954, należący umnie za kupon do Nr 957, iak najśpieszniej wymienić raczył. W Kaliszu d. 19 Listopada 1827.— *Józef Redlich.*

Do Handlu Jana Lange przy ulicy Senatorskiej w Pałacu dawniej Biskupów Krakowskich zwanym, nadszedł transport świeżych towarów: Dessenie w najnowszym guście do krzyżowej roboty, Pele i Kordonki we wszystkich cieniach, Jedwabie we wszystkich kolorach, Nici angielskie, saskie, płaskie, Muszlin, Płótno webowe, Flanela i Multan angielski, Pytle, Cerata iedwabna od romatyzmu, Loki paryzkie pelowe do różnych włosów najmodniejsze, Fuzje dubeltówki do pistonów i do skałek na rozmaite ceny, Pistony ala Congrive, Brzytwy, Scyzoryki, Nożyczki angielskie, Szpilki rozmaite, Igły do kanwów i do szycia angielskie, oraz dostać można Bawełny przędzonej angiel: na funty lub paki, za najtańszą cenę.

W Lasach Zastowskich trzy cwierci mili od Warszawy za Pragą przy drodze bitej położonych, znajduię się na sprzedaż Drzewa Sosnowego suchego 150, sążni długich po łokci 3 1/2 oraz 700 sążni któtkich po łokci 1 3/4. Sprzedaż odbywa się na miejscu częściami, gdyby zaś kto chciał zakupić razem znaczną ilość sążni, cena zniżoną będzie, o czem bliższą wiadomość powziąść można w Warszawie u Rządcy Pałacu pod Nr 415, na Krakowskiem Przedmieściu na przeciw Pałacu Namiestnikowskiego.

A. C. Laemmlein Doktór Medycyny, Dentysta i Członek wielu towarzystw uczonych, w Przeieździe swoiem z St. Petersburga na powrót za granicę, zabawi się przez krótki czas w Warszawie, i ofiaruię wszelką pomoc, którą dzisiaj wydoskonalona odnoga umieiętności lekarskiej iaką iest sztuka zębiarska czyli dentysty, przynieść może.—Dr. A. C. Laemmlein mieszka przy Tłómackim w Domu Hotelu de Vilna.

Ktoby życzył wypożyczyć na pierwszą hypotekę, 15,000, w papierach kredytowych, z warunkiem oddania takiejże summy za półtora roku w monecie brzęczącej srebrnej, za opłatą prócz tego procentu prawnego; raczy się zgłosić pod Nr 654 przy ulicy Leszno na 3cie piętro od frontu.

Losy z 5 Klassy 32giej Loterji Nr 4427, 4655 i 1157 i cwierciowe, zaginęły Właścicielom, wygrana zatem na powyższe Losy paść mogąca, nikomu tylko prawym Właścicielom wypłaconą będzie.

TEATR. Jutro 12ty raz Ope: *Włoszka* w *Algierze*